

Zəfaniya

¹ Amonning oğlu Yosiya Yəhudağa padixah bolqan wakitlarda, Həzəkiyaning qəwrisi, Amariyaning əwrisi, Gədalıyaning nəwrisi, Kuxining oğlu Zəfaniyağa yətkən Pərwərdigarning səzi: —

Soraqqa tartixning omumiyligi

² Mən yər yüzidin həmmini qurutuwetimən, — dəydu Pərwərdigar;

³ — İnsan həm həywanni qurutuwetimən, Asmandiki uqar-kanatlar həm dengizdiki beliklarni, Barlıq putlikaxanglarni rəzil adəmlər bilən təng qurutuwetimən, İnsaniyətni yər yüzidin üzüp taxlaymən, — dəydu Pərwərdigar.■

Yəhudaning soraqqa tartilixi

⁴ — Xuning bilən Mən Yəhuda üstigə, Barlıq Yerusalemdikilər üstigə qolumni sozimən; Muxu yərdə «Baal»ning qalduqini,

■ 1:3 Yar. 6:7

«Kəmar»larning namini kaşınlar bilən billə üzüp taxlaymən;□

⁵ Xundakla əgzidə turup asmandiki jisimlarə bax uridiəanlarni,

Pərwərdigarə bax urup, xundakla Uning nami bilən kəsəm kılıp turup, «Malkam»ning nami bilənmü kəsəm kılıdiəanlarni,□

⁶ Pərwərdigardin təzgənlərni,

Pərwərdigarni izdiməydiəan yaki Uningdin yol soriməanlarnimu üzüp taxlaymən.■

⁷ Rəb Pərwərdigarning hüzuri aldida süküt kilinglar;

Qünki Pərwərdigarning küni yekındur;

Qünki Pərwərdigar qurbanlıqni təyyarlidi,

□ **1:4 «Muxu yərdə «Baal»ning qaldukini, «Kəmar»larning namini kaşınlar bilən billə üzüp taxlaymən»** — «Baal» Pələstindikilər qoqunidiəan bir but idi. «Baalning qaldukı» «Baal» degən butka qoqunoəanlardin kəlip qaloəan kixilər. «Kaşınlar» degən Hudaning muqəddəs ibadəthanisida ixləydiəan məhsus «qurbanlıq kılıquqılar». «Kəmar»lar bolsa əzlrini butlarə beoixliəan «qurbanlıq kılıquqılar» idi («2Pad.» 23:23, «Hox.» 10:5ni kəring). Hudaə etikəd kılıquqi adəmlər bolsa, «Huda «Kəmar»larni yökıtixi muqərrər» dəp oyliša kerək. Biraq bu ahırki jümlidin qarışanda **«kaşınlar»** birinqi bolup əyibləndi. Səzgə qarışanda ularmu butpərəs bolup qaldı. Xunga ular «Kəmar»lardin tehimu əyiblik, «Kəmilər»ə nisbətən ular həkikətni obdan qüxinixi kerək idi. □ **1:5 ««Malkam»ning nami bilənmü kəsəm kılıdiəanlar...»** — demisəkmü «Malkam» yənə bir but. ■ **1:6** Yəx. 1:4; 59:13; Yər. 15:6

U mehmanlarni «taharət kildurup» həlal qildi;□

8 Pərwərdigarning qurbanlığining künidə xundak boliduki,

Mən əmirlərni, padixahlarıning oqullirini wə yat əllərnin kiyimlirini kiyiwaloqlanlarıning həmmisini jazalaymən;□

9 Xu küni Mən bosuqlidin dəssiməy atlaydiqlanlarni,

Yəni zulum-zorawanlıq həm aldamqilikqa tayinip, hojayinlirining oylirini

□ **1:7 «Pərwərdigar qurbanlıqni təyyarlidi, U mehmanlarni «taharət kildurup» həlal qildi»** — Təwrat dəwridiki qurbanlıqlardin bəzilirini yegili bolatti, qurbanlıqlar sunuloqlanda mehmanlarni qaqirix adəttiki ix idi. Biraq 8-9-ayətkə qariloqlanda, mehmanlarıning əzi bu «qurbanlıq»ning bir qismi bolidu. Ularni «taharət kildurux», muxu yərdə «napak nərsilərdin ayriwetix, yuyux» yaki «Hudaqla ayriwetix» degənni bildüridu. Andin ular əzi «qurbanlıq» boluxqa «həlal» bolidu. «Mehmanlar»ning kəpinqisi bolsa Hudaqla qarxi qikqlanlarıning nuroqlun jəsətlirini yəydiqlan, xundakla əslidə «haram bolqlan» quxlar wə haywanatlar bolidu («Yəx.» 34:6, «Yər.» 46:10, «Əz.» 39:17-19nimu kəruqling). □ **1:8 «Mən əmirlərni, padixahlarıning oqullirini wə yat əllərnin kiyimlirini kiyiwaloqlanlarıning həmmisini jazalaymən»** — oqlurmənlərnin esidə barki, Zəfaniya «padixahning oqli» idi. Xunga u bu ordidikilərnin əqlwalini nahayiti obdan bilətti. Muxundak «yat əllərnin kiyimlirini (əjnəbiyqlə kiyimni) kiyiwelix» bəlkim butpərəslikkə yaki təkəbburluqlqa munasiwətlilik gunah bolsa kəraq.

tolduridioqanlarni jazalaymən. □ ■

¹⁰ Xu künidə, — dəydu Pərwərdigar,
«Belik dərwazisi»din «Waydad»,
«Ikkinqi məhəllə»din hərkiyəxlər,
Dəng-egizliklərdin qayət zor «gum-gum» kəlip
wəyran kəlinoqan awazlar anglinidu. □

¹¹ «Hərkiyənglər, i «Oymənlik məhəllisi»dikilər;
Qünki «sodigər həlk»ning həmmisi kəliqləndi,
Kümüx bilən qingdaləqanlar kəirildi!» □

¹² — Wə xu qəoqda xundək boliduki,
Mən Yerusəlemni qiraqlar bilən ahturimən,
Arzəngliri üstidə tinəqan xarəbtək turəqan
əndixisiz adəmlərni,

□ **1:9 «Xu kuni Mən bosuqidin dəssiməy atlaydioqanlarni, yəni zulum-zorəwanlik həm əldəmqilikqə tayinip, hojəyinqirining əylirini tolduridioqanlarni jazalaymən»** — Huda muxu yərdə pəyoqəmbər ərkilik hurəpiylikni əyibligən bolsa kərək. «Əy bosuqisini dəssməslək kərək, yəmə bolidu» dəgənlik əniq bir misəldur. (1Sam. 5:4, 5ni kərüng). Ular əslidinlə Təwrəttiki muqəddəs qənunəqə hiləp boləqan muxundək hurəpiy uxxək-qüxxək kəaidigə riəyə kəloqini bilən, zulumni həqwəkəsi yəq dəp kərkəməy kəliwəridu. ■ **1:9** 1Sam. 5:4, 5.

□ **1:10 ««Belik dərwazisi»din «waydad», «Ikkinqi məhəllə»din hərkiyəxlər...»** — «Belik dərwazisi» həm «ikkinqi məhəllə» Yerusəlemning ximəliy tərəpigə jəyləxkən bolup, xəhərning bəxkə üç tərəpi tik yəridi, hujum kəlsə daim ximəliy tərəpidin kələtti. □ **1:11 «Qünki «sodigər həlk»ning həmmisi kəliqləndi, ...»** — bu bəlkim kinəyilik gəp.

Ibrəniy tilidə «sodigər» wə «Qənaan» dəgənlər əhxəx bir səz bilən ipədilinidu. İsrəil həlkə əslə butpərəs boləqan «Qənaan həlkə»ni Pələstindən (Qənaəndin) həydiwətkənəndi. Biraq İsrəil əzi həzir «Hudəning həlkə» əməs, bəlkə «sodigər həlkə» həm «butpərəs bir həlkə» bolup qəloqan əhxəydu. Ulərnəng kəloqan sodisimə Hudəning nəziridə hərəm əhxəydu.

Yəni kənglidə: «Pərwərdigar heq yaxlilikni qilmaydu, yamanliqnimu qilmaydu» degənlərnı jazalaymən.□

¹³ Əmdi bayliqliri olja,

Əyliri bərbat bolidu;

Ular əylərnı saloqini bilən,

Ularda turmaydu;

Üzümzarlarnı bərpa qiloqini bilən,

Ularning xarabini iqməydu.

¹⁴ Pərwərdigarning uluq küni yekındur;

Bərək yekındur, intayın tez yetip kelidu;

Angla, Pərwərdigarning küning sadasi!

Yetip kəlgəndə palwanmu ələmlik warkıraydu.

■

¹⁵ Xu küni kəhr elip kelidioğan bir kün,

Külpətlik həm dərd-ələmlik bir kün,

Wəyranqilik həm bərbatlık qüxidioğan bir kün,

Zülmətlik həm sürlük bir kün,

Bulutlar həm qar-qarangoluluk bilən qarlanğan bir kün,

¹⁶ İstihkamlaxқан xəhərlərgə, sepilning egiz potəylirigə hujum qilidioğan,

Kanay qelinidioğan, agah signali kətürüldioğan bir kün bolidu.□

¹⁷ Mən adəmlər üstigə külpətlərnı qüxürimən,

—

□ **1:12** «Arzangliri üstidə tinoğan xarabək turoğan əndixisiz adəmlər...» — «arzangliri üstidə tinoğan xarab» xarab tinixi üqün uzun waqıt midirlimay turuxi kerək. Tinoğan «arzanglar», (duq, qəkündə) nahayıti aqqıq bir nərsə, əlwəttə.

■ **1:14** Yo. 2:10, 31; 3:15; Yəx. 2:12-22; 13:10; 24:23; Am. 8:9; Mat. 24:29; Ros. 2:20; Wəh. 6:12-13 □ **1:16** «agah signali kətürüldioğan bir kün bolidu» — yaki «jəng warkırxlıri kətürüldioğan bir kün bolidu».

Ular karioqulardək yürüdü;
 Qünki ular Pərwərdigarəğa qarxi gunah kildi;
 Ularning qanliri topa-qangdək,
 Ularning üqəy-kərinliri poxtək təkülidu;
 18 Pərwərdigarning kəhri qüxkən künidə altun-
 kümüxliri ularni qutkuzalmaydu;
 Bəlki pütkül jaħan Uning oqəzəp oti tərripidin
 yəwetilidu;
 Qünki U barlıq yər yüzidikilərninğ üstigə
 mutlək bir həlakət, dəhxətlik bir həlakət
 qüxürüdü. □ ■

2

1 Yioqilinglar, özünqlarni yioqinglar, i nomussiz
 «yat əl», □

2 Yarlık qikkuqə,
 Kün topandək tez ətüp kətküqə,
 Pərwərdigarning aqqıq oqəzipi üstünqlərgə
 qüxküqə,
 Pərwərdigarning oqəzipini elip kelidioqan kün
 üstünqlərgə qüxküqə,

□ **1:18 «mutlək bir həlakət, dəhxətlik bir həlakət»** —
 yaki «mutlək bir həlakət, qakmaktək bir həlakət». ■ **1:18**

Pənd. 11:4; Əz. 7:19; Zəf. 1:14-16 □ **2:1 «Yioqilinglar,
 özünqlarni yioqinglar, i nomussiz «yat əl»** — «yat əl»
 muxu yərdə Israil həlki Hudaqə nisbətən butpərəs bir yat əlgə
 ohxaydu, dēqənlik. Ularning «yioqilixi» bəlkim jamaəttə bolup
 dua-tilawət bilən Hudani izdəx üqün bolsa kerək. İbraniy tilidiki
 «yioqilinglar» dēqən bu peil adəttə pəkət «pahal yioqiwelix»ni
 kərsitidu, bu muxu yərdə intayin kinayilik gəp bolup, Israil
 pahaldək bir həlq, Hudaning otida tezla kəydürüləx hətiridə
 turidu, dēqənlik (2-ayətni kərünq).

³ Pərwərdigarni izdənglar, i Uning həkümlirini ada qıloğan zemindiki kəmtərlər; Həkkaniylıknı izdənglar, kəmtərlikni izdənglar; Ehtimal silər Pərwərdigarning oqəzi pi bolıoğan künidə panah tapqan bolısilər. ■

Əllərnıng soraqqa tartılıxi

⁴ Qünki Gaza taxlanoğan bolıdu, Axkelon wəyranə bolıdu; Ular Axdodtikilərnı qüx bolmayla həydiwetıdu; Əkron yulup taxlınidu. □

⁵ Dengiz boyidikilər, yəni Kərat elidikilərgə way! Pərwərdigarning səzi sanga qarxıdur, i Kanaan, Filistiyələrnıng zemini!

Ahaləng qalmıoquqə Mən seni həlak qılimən. □

⁶ Dengiz boyı padıqılar üqün qimənzar, Qoy padiliri üqün qotanlar bolıdu;

⁷ Dengiz boyı Yəhuda jəmətining qaldisi igidar-qılıkıda bolıdu;

Axu yərdə ular ozuklınidu;

■ 2:3 Zəb. 27:5; 32:5-7 □ 2:4 «Qünki Gaza taxlanoğan bolıdu, Axkelon wəyranə bolıdu; ular Axdodtikilərnı qüx bolmayla həydiwetıdu; Əkron yulup taxlınidu» — bu xəhərlər Filistiyədiki bəx qoŋg xəhərnıng tətı. Ularnıng tərtpı xımalđın jənubka bolup, hıjum xımalıy tərıpidın kelıdıoğan ohxaydu. «Axdodni qüx bolmayla həydiwetıdu» degən jümlə bəlkım hıjum ətıgəndə baxlınıp qüx bolıoquqə oqəlibilik tamamlınıdıoğanlıkıni kərsıtidu. Baxka bırhıl qüxənqısı, hıjum qüx waqtıda, yəni adəm uhlıoğan waqtta qılinıdu, «Ular Axdodni qüxtə həydiwetıdu» degənlik. □ 2:5 «dengiz boyidikilər, yəni Kərat elidikilərgə way!» — bu sözmu Filistiyələrgə qarıtıloğan. «Kəratlər» bəlkım «Kret»dikilər degən mənıdə. Ularnıng əsli yurtı (Ottura Dengızdiki) Kret arılı idi.

Axkelonning öyliridə ular kəq kirgəndə yatidu,
Qünki Pərwərdigar Hudasi ularning yenioğa
berip ulardin həwər elip,
Ularni asarəttin azadlıqqa erixtüridu.□

8 Mən Moabning dəxnimini, Ammoniylarning
həkarətlirini anglidim;

Ular xundak kılıp Mening həlkimni mazak kılıp,
Ularning qebralirini paymal kılıp mahtinip kətti.

9 Xunga Mən Əz həyatim bilən kəsəm kılımənki,
— dəydu samawi koxunlarning Sərdari boləqan
Pərwərdigar, Israilning Hudasi,
Moab jəzmən huddi Sodomdək,

Ammoniylar huddi Gomorradək bolidu —

Yəni qakqaklar wə xorluklar kaplanəqan jay,
daim bir qəl-jəzirə bolidu;

Həm həlkimning kaldisi ulardin olja alidu,

Qowmimning qələqanliri bularəqə igə bolidu.□

10 Ularning təkəbburlukidin bu ix bexioğa kelidu,
Qünki ular samawi koxunlarning Sərdari
boləqan Pərwərdigarning həlkini mazak kılıp
mahtinip kətti.

11 Pərwərdigar ularəqə dəhxətlik bolidu;

Qünki U yər yuzidiki butlarning həmmisini
qurutiwetidu;

Xuning bilən əllər, barlıq qət araldikilər hərbi
öz jayida Uningəqə ibadət kildu.

□ **2:7 «ularning yenioğa berip ulardin həwər elip,...»** — ibraniy tilida: «ularni yoqlap...» degən sözlər bilənla ipadilinidu.

□ **2:9 «Moab jəzmən huddi Sodomdək, Ammoniylar huddi Gomorradək bolidu...»** — okurmənləning esida boluxi mumkinki, Huda Sodom wə Gomorra xəhərlirini rəzillikliri tüpəylidin asmandin ot quxürüp wəyran kiliwətkən.

12 I Efiopiylər, silərmu Mening kiliqim bilən öltürülsilər.□

13 U qolini sozup ximaloqa təgküzüp, Asuriyəni həlak kəlidu, Ninəwə xəhirini wəyranə, qəl-bayawandək kəhətqilik jay kəlidu.□

14 Uning otturisida qarwa padiliri, Xundakla həywanlarning hərhilliri yatidu; Qəl hıwquxi, qırkırıoquqi hıwquxlar uning tüwrük baxlırida kənidu; Deriziliridin sayraxlar anglinidu; Bosuqilirida wəyranilik turidu; Qünki U buning kedir yaqraq nəqixlirini oquqçilikta qalduridu;

15 Mana bu əndixisiz yaxap kəlgüqi xad-huram xəhər, Kənglidə: «Mənla bardurmən, məndin baxqa biri yoqtur» degən xəhər —

□ **2:12 «I Efiopiylər, silərmu mening kiliqim bilən öltürülsilər»** — bu bexarəttin təhminən 80 yildin keyin «Kambusis II» Efiopiyəgə tajawuz kildi (miladiyədin ilgiriki 525-yili). Bexarət bu wəqəni yaki bolmisa ahırkı zamandiki bir wəqəni kərsitixi kerək. □ **2:13 «U qolini sozup ximaloqa təgküzüp, Asuriyəni həlak kəlidu, Ninəwə xəhirini wəyranə, qəl-bayawandək kəhətqilik jay kəlidu»** — bu bexarətlər (12-15-ayətlər) Zəfaniyaning səzlıridin pəkət birnəqqə yildin kiyim əməlgə axuruloqan. Miladiyədin ilgiriki 612-yili, böyük Asuriyə imperiyəsi paytəhti Ninəwə bilən billə pütünləy bərbat kəlini. Efiopiyə baxqa yurtlardın yirak bolsimu, kattik hıjumoqa uqrıdi (12-ayət). Zəfaniyaning bu səzining əməlgə axuruloqanlıqını kərgən kixilər uning «Pərwədigarning küni» toqruluk bolqan bexarətliri həm baxqa bexarətlirininimü bəribir ahirida əməlgə axurulıdu, dəp bilgən boldi.

U xunqilik bir wəyranə, həywanlarning bir
 qonalıqı bolup qaldıoqu!
 Uningdin ətüwatqanlarning həmmisi üxkırtidu,
 Qolını silkiydu.□

3

Yerusalemning soraqqa tartilixi

¹ Asiylik kılıoqu, bulıoqan, jəbir-zulum
 yətküzgüqi xəhərgə way!

² U awazni anglimidi, tərbiyini qobul kılmidi;
 Pərwərdigarıya tayanmidi, Hudasiya
 yekınlaxmidi.□

³ Uning otturisida bolıoqan əmiririning həmmisi
 hərkiyədioqan xirlar,
 Uning soraqqiliri bolsa kəqliki owlaydioqan,
 ətigini ətajiliyoqadək həqnərsə qaldurmaydioqan
 bərilərdur;■

⁴ Uning pəyoqəmbərliri wəzinsiz, asiy kixilər;

□ **2:15** «Uningdin ətüwatqanlarning həmmisi üxkırtidu, kolini silkiydu» — bu hərəkətlər bəlkim həyran bolıoqanlık yaki mazak kılıoqanlıkni bildüridu. □ **3:2** «Asiylik kılıoqu, bulıoqan, jəbir-zulum yətküzgüqi xəhərgə way! (1-ayət) U awazni anglimidi, tərbiyini qobul kılmidi» — bu sözlərnı angliyoquqi Yerusalemdikilər bəlkim Zəfaniya yənə Asuriyaning gunahlırını əyibləwatidu, dəp oylixı mumkin idi. Biraq keyinki sözliridin angliyoquqlar tuyuqsız: «Uning əyibligini Ninəwə əməs, bəlki biz Yerusalemdikilər ikənmiz!» dəp həyran qalıoqan, xundakla hapa bolıoqan boluxı mumkin idi. «Awaz»ning kimning ikənlikini Zəfaniya pəyoqəmbər deməydu; qünki uningıya nisbətən bu dunyada angliyoqadək pəqət birlə awaz bar, yəni Pərwərdigarningkidur. ■ **3:3** Pənd. 28:15; Əz. 22:27

Uning kaһinliri muqəddəs ibadəthanini buloqaydioqanlar,

Təwrat-kanunioqə buzoqunqilik kiliديوqanlar. □ ■

⁵ Həqkaniiy Pərwərdigar uning otturisiديوqanlar;

U heq həqkaniiyətsizlik kilmaydu;

Hər ətigəndə adil həkümini ayan kiliديوqanlar;

Həkümidə kəmqilik yoqtur;

Biraq namərd adəm heq nomusni bilməydu. □ ■

⁶ — Mən əllərni üzüp taxliwətkənmən,

Ularınq istihkam potəyliri wəyranidur;

Koqilirini heqbir adəm ətmigüdək kiliديوqanlar harabə kiliديوqanmən;

Xəhərliri adəmzətsiz, heq turuqisi yoq kiliديوqanlar həlak boluqan. □

⁷ Mən: «Pəqət Məndin kərkunqlar, tərbiyini kəbul kilinglar» — dedim.

Xundaq boluqanda uningə həmmə bekitkənlirim qüxürülməy, makani heq haniiwəyran bolmas.

Biraq ular baldurla ornidin turup, həmmə

□ **3:4 «Uning pəyoqəmbərliri wəzinsiz, asiy kixilər; uning kaһinliri muqəddəs ibadəthanini buloqaydioqanlar»**

— «pəyoqəmbərliri» bolsa sahta pəyoqəmbərlər, əlwəttə. «Kaһinlar» muqəddəs ibadəthanida puqralar üqün məhsus kurbanliqni kəydürgüqi hadimlar. ■ **3:4** Yər. 23:11, 32; Həox. 9:7. □ **3:5 «həkümidə kəmqilik yoqtur»** — yaki

«U (Pərwərdigar) həkümlirini ada kilməy qalmaydu». ■ **3:5**

Qan. 32:4 □ **3:6 «Mən əllərni üzüp taxliwətkənmən, ularınq istihkam potəyliri wəyranidur ... xəhərliri adəmzətsiz, heq turuqisi yoq kiliديوqanlar həlak boluqan»** —

yat əllər arisiديوqanlar bu wəqələr, xübhətsizki, Israilə sawaq, aqah wə misal boluxi kərək idi.

ixlirini haram kiliwətti.□

Barlik əllərnin sorakça tartilixi

⁸ Xunga Meni kütünglar, — dəydu Pərwərdigar, Mən guwahlik berixkə ornumdin qozqaloqan künqigə —

Qünki Mening qararim — əllərnə yioqix,

Padixahliklarni jəm kilixtin ibarətki,

Ularınq üstigə kəhrimni,

Həmmə dəhxətlik aqqikimni bexioqə təküx üqündur.

Qünki yər yüzining həmmisi aqqiq oqəzipimning oti bilən keydürüwetilidu.□

Israilning əsligə kəltürülüxi, əllərnin Hudaning yenioqə kelixi

⁹ Qünki xu tapta barlik əllərnin Pərwərdigarining namioqə nida kilip qaqirixi üqün,

Uning hizmitidə bir jan bir tən boluxi üqün,

Mən ularning tilini sap bir tiloqə aylandurimən,

□ **3:7 «Xundak bolqanda uningqə həmmə bekitkənlirim qüxürülməy, makani heq haniwəyran bolmas. Birak ular baldurla ornidin turup, həmmə ixlirini haram kiliwətti»** — baxka birhil təjimişi: «Undak bolqanda uningqə berilidigən həmmə jazaliri nemə boluxidin kət'iyənəzər, uning makani heq üzülməydu». **«Birak ular baldurla ornidin turup, həmmə ixlirini haram kiliwətti»** — demək, tiloqə elinogən «haram ixlar»ni kilixka nahayiti aldirawatkanidi. □ **3:8 «Mən guwahlik berixkə ornumdin qozqaloqan künqigə...»** — «guwahqilik berixkə...» degənning baxka birhil təjimişi «owni elixka...».

10 Qünki Efiopiya dəryalirining nerisidin Mening
dua-tilawətqilirim,
Yəni Mən tarkatqanlarning kizi,
Manga sunuloqan hədiyəni epkelidu.□

*Israilning Hudaning Rohida «kaytidin
tuquluxi»*

11 Xu küni sən Manga asiylik qiloqan barlik
qilmixliring tüpəylidin iza tartip qalmaysən;
Qünki xu tapta Mən təkəbburlukungdin hux-
allinip kətkənlərnə arangdin elip taxlaymən,
Xuning bilən sən mukəddəs teqim tüpəylidin
halingni ikkinqi qong qilmaysən;□

12 Wə Mən arangda kəmtər həm miskin bir
həlkni qaldurimən,
Ular Pərwərdigarning namioqa tayinidu.

13 Israilning qaldisi nə kəbihlik qilmaydu,
Nə yaloqan səzliməydu,
Nə ularning aozidin aldamqi til tepilmaydu;
Ular bəlki ozuklinip, yatidu,

□ **3:10 «Efiopiya dəryalirining nerisi...»** — Efiopiya nahayiti qət jay bolup, towa qilix pursiti jahanning qətlirigiqə bolidu, dəp kərsitidoqan bir misaldur. **«Mening dua-tilawətqilirim, yəni Mən tarkatqanlarning kizi...»** — bəlkim tarkilip kətkən, əmma towa qiloqan Israillarni kərsitidu: «Pərwərdigarning küni» xunqə dəhxətlik bolqini bilən (8-ayət), 9-10-ayəttiki bexarətlər Hudaning mehri-xəpkitigə hətta xu künidimu erixix imkaniyiti barlikini ispatlaydu. □ **3:11 «mukəddəs teqim tüpəylidin»** — yaki «mukəddəs teqimda» yaki «mukəddəs teqim üstidə».

Həqkim ularni qorqutmaydu.□

Israilning qaytidin yiqilixi — ahirki zamandiki xad-huramlıq bir küy

¹⁴ Yayrap-yaxna, i Zion kızı!

Təntənə qılıp warkıra, i Israil!

Pütün kəlbıng bilən huxal bolup xadlan, i Yerusalemning kızı!■

¹⁵ Pərwərdigar seni jazalaydıqan həkümlərni elip taxlıdı,

Düxminıngni qayturuwətti;

Israilning padıxahı Pərwərdigar arangdidur;

Yamanlıqni ikkinqi kərməysən.

¹⁶ Xu küni Yerusalemqə eytiliduki,

«Qorqma, i Zion!

Qolliring boxap, sanggilap kətmisun!

¹⁷ Pərwərdigar Hudaying arangda,

Qutkuzidıqan kudrət Igisidur!

U xadlıq bilən üstüngdə xadlinidu;

Əz mehir-muhəbbitidə aram alidu;

Üstüngdə nahxılar eytip yayrap-yaxnaydu.

¹⁸ jəmiyət sorunliridiki nomussiz ibadət tüpəylidin aranglardın azablanıqlarnı yiqimən;

□ **3:13 «Israilning kaldisi nə qəbihlik kılmaydu»** — «Israilning kaldisi» Təwrattiki pəyoqəmbərlərnıng kitablırida kəp kərülıdıqan tema yaki mawzudur. Israil həkıning kəp qısmı Hudadın yıraklıxıp kətkən bolsımu, ular arisida Hudanın mehir-xəpkiti bilən, Əzigə sadıq bir «qaldı»ning haman hərdaım tepilidıqanlıqı kərsitilidu. ■ **3:14** Zək. 9:9

Bularning xərməndilikləri ularoşa eoqir kelətti.□

19 Mana, Mən xu tapta seni harlıoqanlarning həmmisini bir tərəp qilimən, Aqsak boloqan kızni kütquzimən; Talaqa həydiwetilgən kızni yioqimən; Dəl ular horlanoqan barlıq zeminlarda ularni *Əzümgə* mədhiyə kəltürgüqi, xəhrət boluquqi kilip tikləymən.□

20 Mən xu tapta, yəni silərnı yioqan wakıtta, silərnı *əygə* epkelimən; Qünki Mən kəz aldinglarda silərnı asarəttin azadlıkqa qıkarəqinimda, Silərnı yər yüzidiki barlıq əllər arisida xəhrətlik, *Əzəmgə* mədhiyə kəltürgüqi qilimən, — dəydu Pərwərdigar.□

□ **3:18 «jəmiyət sorunlıridiki nomussız ibadət tıpəylidin aranglardın azablanoqanlarnı yioqimən; bularning xərməndilikləri ularoşa eoqir kelətti»** — ayətnıng bırnəqqə tərjımiliri bar. Bizningə mənisi xuki, ibadət sorunlırida boləqan sahtipəzlik, ar-nomussızlıqlar sorunəqa kətnaxqan ihlasmənlərnı nəhayiti azablıoqan, ular buningəqa qidimay muxu həytlarəqa, ibadət sorunlırioqa kətnaxmay tarkilip kətkənidi. Xunga Huda: «Mən ularni yioqimən» — dəydu. «Yəx.» 1:13ni kəring. □ **3:19 «Aqsak boləqan kızni kütquzimən; talaqa həydiwetilgən kızni yioqimən»** — «kız» muxu yərdə İsrailni kərsitidu. «...ularni *Əzümgə* mədhiyə kəltürgüqi, xəhrət boluquqi kilip tikləymən» — yaki «...ularni təripləx obyektı wə nam-xəhrətlik kilip tikləymən». □ **3:20 «Silərnı ...xəhrətlik, Əzəmgə mədhiyə kəltürgüqi qilimən»** — yaki «Silərnı... nam-xəhrətlik wə təripləx obyektı qilimən».

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5